MOERDIJK

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	A.M.J. Dingemans MEd
Datum commissiebehandeling	12 februari 2026
Datum raadsbehandeling	12 maart 2026
Zaaknummer	1907978
Onderwerp	Vaststelling centrumvisie Willemstad

Voorgesteld besluit
In te stemmen met de Centrumvisie voor Willemstad.

Publiekssamenvatting
De vesting is het kloppend hart van Willemstad en neemt een bijzondere positie in binnen de gemeente. De historische charme maakt de vesting tot een unieke bestemming voor bezoekers. Zij zullen nu en in de toekomst blijven komen. Toerisme en leefbaarheid vormen hier een symbiose. Elkaar versterkend, maar soms ook wringend. Op basis van deze inzichten zien we drie kernopgaven voor de vesting, die nauw met elkaar verbonden zijn. Werken aan één opgave beïnvloedt de andere en samen vormen ze de bouwstenen voor een vestingstad met karakter en aantrekkingskracht.

1. Hoe versterken we het voorzieningenaanbod in Willemstad zó dat ondernemers zich graag vestigen en bewoners én bezoekers hier graag verblijven?
2. Hoe maken we cultuur en erfgoed beleefbaar in Willemstad?
3. Hoe maken we de vesting toegankelijk maar aantrekkelijk voor wandelaar, fietser én auto?

Met drie strategielijnen zorgen we ervoor dat we werk kunnen maken van de kernopgaven.

1. Economisch vitale vesting met passende voorzieningen
Doel: Een levendig centrum met een mix van detailhandel, horeca en ambacht.

- Clustering van functies in verblijfsgebieden (Voorstraat, Benedenkade).
- Behoud en versterking van commerciële functies, inclusief supermarkt.
- Ruimte voor nieuwe concepten en functiemenging (winkels + ateliers + horeca).
- Samenwerking via ondernemersvereniging en centrummanager.

2. Levendige vesting waar identiteit beleefbaar is
Doel: Erfgoed en cultuur zichtbaar en toegankelijk maken.

- Ontwikkeling van een herkenbaar beeldmerk en historische routes.
- Openstellen van monumentale panden voor horeca, cultuur en creatieve functies.
- Organisatie van evenementen en reuring om verblijfskwaliteit te vergroten.
- Marketing en profilering van Willemstad als toeristisch hart.

3. Gastvrije en toegankelijke vesting
Doel: Een autoluwe, groene en goed bereikbare vesting.

- Parkeerplaatsen buiten de vesting voor bezoekers, duidelijke bewegwijzering.
- Veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes.
- Vergroening van openbare ruimte en aanleg van verblijfsplekken.
- Stapsgewijze invoering van autovrije zones in het verblijfsgebied.

Inleiding

Willemstad heeft veel te bieden: een sfeervol vestingstadje, omgeven door groen en water en voorzieningen met gezellige terrassen. Jaarlijks trekt Willemstad dan ook veel bezoekers. Ondernemers, vastgoedeigenaren, inwoners en de gemeente zijn zich bewust van deze unieke waarde, maar zien tegelijkertijd ook de uitdagingen: hoe zetten we bezoeker/toerist positief in maar voorkomen we overlast voor de inwoners?

Daarnaast hebben we de afgelopen jaren ook geleerd dat de wereld voortdurend verandert. We winkelen anders, we werken anders en delen onze vrije tijd anders in. We bezoeken een centrum niet puur voor het winkelen, maar juist ook voor ontmoeting, ontspanning en beleving. Dit vraagt om een breder palet aan functies. Voorzieningen staan steeds meer onder druk en maken steeds meer plaats voor woningen. Willemstad moet daarop inspelen om ook relevant en aantrekkelijk te blijven voor de kritisch bezoeker.

Om die redenen is er gewerkt aan een centrumvisie voor de vesting Willemstad. De vesting heeft de primaire focus, maar ontwikkelingen daarbuiten die van invloed zijn op de vesting, worden meegenomen. De visie die voor u ligt, inclusief actieplan, vormt de stip op horizon voor de ontwikkeling van het centrum voor de komende jaren. Een visie waarin gezocht is naar een juiste balans tussen inwoner en bezoeker, om zo aantrekkelijk te blijven voor beide groepen.

De gemeente Moerdijk is bezig met de Programma Aanpak Vitale Centra. Het college van de gemeente Moerdijk zet met het bestuursakkoord 2022–2026 stevig in op ‘vitale centra’ en wil kansen benutten voor- en met de inwoners en ondernemers. Het college wil hierop fors investeren en gaat aan de slag met het vitaal maken van de centra van Zevenbergen, Klundert, Fijnaart en Willemstad. Voor de eerste 3 kernen is al een visie opgesteld. Dit document gaat over het vitale centrum van Willemstad.

Programma Vrijetijdseconomie

Door de belangrijke rol van recreatie en toerisme, is er gekozen voor een gelijklopend traject met betrekking tot een Programma Vrijetijdseconomie dat ook in 2026 wordt opgeleverd. Waar deze visie ingaat op het centrum van Willemstad, zal het Programma Vrijetijdseconomie een (gemeente-) brede scope hebben. De producten zijn afzonderlijk, maar in afstemming met elkaar opgesteld.

Beoogd effect

De vesting van Willemstad is in 2040 dé plek waar het voor inwoners én bezoekers goed vertoeven is, en waar ondernemers en verengingen graag ondernemen! Bewoners wonen en ontmoeten elkaar in een historische omgeving die met zorg wordt behouden en benut. Vertier en voorzieningen maken het een sfeervolle en levendige vesting. Bezoekers ervaren de vesting niet als decor, maar als geheel waar DNA, dagelijks leven en gastvrijheid vanzelf samenkomen. De vesting blijft een herkenbare gemeenschap: klein van schaal, maar groot in karakter.

Argumenten

1.1. Draagvlak voor keuzes die gemaakt worden.

Het draagvlak is groot, mits maatregelen zorgvuldig worden afgestemd op de balans tussen levendigheid, bereikbaarheid en behoud van het historische karakter. Actieve communicatie en participatie blijven cruciaal om inwoners mee te nemen in de uitvoering.

1.2. Toekomstbestendigheid centra.

Het functioneren van stads- en dorpscentra staat al jaren onder druk. Trends en ontwikkelingen zoals schaalvergroting, branchevervaging en internetverkoop leiden tot een afname van het aantal fysieke winkels, waardoor de ontmoetingsfunctie belangrijker wordt dan de winkelfunctie. Met de centrumvisie Willemstad zijn ruimtelijke keuzes gemaakt en ambities geformuleerd om de vitaliteit van het centrum van Willemstad te behouden en te versterken, zodat Willemstad een bereikbaar en compact winkelhart heeft dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, evenementen, maatschappelijke – en recreatieve functies.

1.3. Toets mogelijkheden toeristische initiatieven

Met het vaststellen van de centrumvisie Willemstad hebben we een visie in handen waarmee toeristische initiatieven die aan de gemeente worden voorgelegd kunnen toetsen. Dit maakt het voor ondernemers makkelijker om te kijken wat past in het beleid van de gemeente en voor de toetsers makkelijker om een goede afweging in de besluitvorming te kunnen maken.

1.4. Behoefte aan duidelijkheid in Willemstad.

Al enige decennia zijn plannen gemaakt voor het centrum van Willemstad. Om verschillende redenen zijn de plannen maar beperkt tot uitvoering gekomen. Met de centrumvisie Willemstad zijn de ruimtelijke ambities vastgelegd, waardoor voor de stad duidelijkheid ontstaat over de ontwikkelingsrichting van het centrum. De ruimtelijke ambities zijn daarbij tot stand gekomen als gevolg van een uitgebreid participatietraject ter voorbereiding op de centrumvisie (zie Maatschappelijk draagvlak).

1.5. Afbakening centrumgebied.

De centrumvisie bevat een ruimtelijke afbakening voor een compacter centrumgebied. Momenteel ligt het voorzieningenaanbod verspreid over de kern in Willemstad. Met de centrumvisie kan worden gestuurd op nieuwe initiatieven en het aantrekken van nieuwe publiekstrekkers.

Kanttekeningen en risico's

Extra investeringen.

Het vervolg op de centrumvisie vergt mogelijk grote investeringen, waardoor het budget vitale centra niet toereikend is. Investeringen zijn echter noodzakelijk om het centrum van Willemstad vitaal te houden en om het centrum te versterken. We komen daarmee in de verdere uitwerking van deze visie bij uw raad terug met de verwachte investeringen.

1.2.1. Geen centrumvisie vaststellen.

Alternatief is om geen centrumvisie vast te stellen. Hierdoor zal de kwaliteit van het centrum van Willemstad verder teruglopen en wordt afbreuk gedaan aan het doorlopen participatieproces (zie Maatschappelijk draagvlak) en de potentiële verzorgingsfunctie van de kern Willemstad voor de eigen inwoners en voor de inwoners uit de omliggende kernen en buurtschappen in de gemeente Moerdijk.

Middelen

Financiële middelen
Het vaststellen van de centrumvisie vraagt geen extra financiële middelen. Zoals aangegeven is het mogelijk dat de acties opgenomen in het uitvoeringsprogramma mogelijk wel om een financiële bijdrage vragen. Als dit aan de orde is wordt dit op dat moment aan de raad voorgesteld.

Personele middelen
Het werken aan de ambities en strategielijnen uit het programma past binnen de huidige capaciteit. Het realiseren van het uitvoeringsprogramma vraagt mogelijk extra (inhuur van) capaciteit. Als dit aan de orde is, komen we hiervoor terug bij de raad.

Communicatie
Uw besluit over de vaststelling wordt op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt, via publicaties in de Moerdijkse Bode, het digitaal gemeenteblad en op de gemeentelijke website.

Verwijs naar het participatietraject
Deze centrumvisie is het resultaat van diverse onderzoeken, bijeenkomsten, overleggen en een centrumconferentie voor ondernemers, vastgoedeigenaren en centrumbewoners over de identiteit, ambities, opgaven en acties voor het centrum van Willemstad. Via een bezoekersonderzoek (enquête) zijn ook de wensen, aandachtspunten en kansen van inwoners, bezoekers en toeristen meegenomen.
Werken aan het centrum van morgen doen we samen. Zo is er een kopgroep opgericht met o.a. ondernemers, eigenaren en de stadstafel om in verschillende fasen in het proces mee te denken. Er heeft een inwonersenquête en een brede bijeenkomst (centrumconferentie) plaatsgevonden om het bredere publiek mee te nemen. Tijdens de brede bijeenkomst hebben we samen nagedacht over het toekomstperspectief voor de vesting van Willemstad. Ten slotte hebben we dit verhaal op 15 december toegelicht tijdens de stadstafel.

Vervolg
Er zijn veel acties om de ambitie waar te kunnen maken. Aan de ene kant vormt deze visie houvast bij de beoordeling van nieuwe initiatieven. Tegelijkertijd vormt deze centrumvisie een belangrijk startpunt om een beweging in gang te zetten. Deze visie vormt na vaststelling het nieuwe beleid waar nieuwe initiatieven op worden getoetst. Dit vergt voor een aantal acties ook een aanpassing in de volgende actualisatie van het Omgevingsplan.
Voor een juiste borging van deze acties is het noodzakelijk dat er halfjaarlijks wordt beoordeeld hoe de voortgang van de actiepunten uit deze visie verloopt. Hiervoor worden per strategielijn werkgroepen opgericht bestaande uit de centrummanager, een nader te bepalen trekker vanuit de gemeente, en ambtelijk betrokkenen (zoals vertegenwoordigers van afdeling economie, vastgoed, cultuur, verkeer en openbare ruimte). Daarnaast is één overkoepelende coördinator vanuit de gemeente van belang die het overzicht en voortgang bewaakt van de gehele visie.

De werkgroep zorgt ervoor dat deze acties samenhangend en zichtbaar worden opgepakt en uitgevoerd, en aansluiten bij de beleving van bezoekers en inwoners. De verenigde club ondernemers speelt een belangrijke rol in verdere ontwikkelingen, samenwerkingen en draagvlak voor bepaalde acties.

Alles tegelijk oppakken is niet mogelijk. We laten ons leiden, daar waar de energie zit en starten waar mogelijk in 2026 met deze acties. Het benutten van de verschillende kansen hangt dan ook af van de mate waarin betrokkenen hun energie, kennis en contacten inzetten en benutten.

Bijlagen
Bijlage 1: Centrumvisie Willemstad
Bijlage 2: Bijlagen centrumvisie Willemstad

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 27 januari 2026
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 12 maart 2026

De raad van de gemeente Moerdijk,

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 januari 2026*;*

Overwegende dat:

- Er wordt gestreefd naar vitale centra in de kernen Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad, voor (toekomstige) inwoners van de gemeente Moerdijk en voor bezoekers;
- Het vitale centrum van Klundert een impuls krijgt met de centrumvisie;
- De omliggende kleinere kernen baat hebben bij het bereikbare voorzieningenaanbod in Willemstad.

Gelet op:

- Het hiervoor in de meerjarenbegroting opgenomen investeringsbudget.

BESLUIT

In te stemmen met de Centrumvisie voor Willemstad.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 12 maart 2026,

H.M. Vonk-Schenkel	A.J. Moerkerke
Griffier	Voorzitter